

ეთიკის კომისიის რეკომენდაცია 012/14

1. შეკითხვა

2014 წლის 29 ნოემბერს ეთიკის კომისიაში დაისვა შეკითხვა, იმის შესახებ, ვრცელდება თუ არა კომპანიის იურისტზე სამართალწარმოების დროს ყველა „ეთიკური ნორმა“? თუ პასუხი დადებითია, რა დოზით ვრცელდება, მაშინ როცა, კომპანიის იურისტი, ამავდროულად, მოქმედი ადვოკატია.

2. სამართლებრივი მსჯელობა

ვრცელდება თუ არა კომპანიის იურისტზე სამართალწარმოების დროს ყველა „ეთიკური ნორმა“? მაშინ როცა, კომპანიის იურისტი, ამავდროულად, მოქმედი ადვოკატია.

„ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონის 1-ლი მუხლის მე-2 პუნქტი: „ადვოკატი არის თავისუფალი პროფესიის პირი, რომელიც ემორჩილება მხოლოდ კანონსა და პროფესიული ეთიკის ნორმებს და გაწევრიანებულია საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციაში.“

„ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლი: „საადვოკატო საქმიანობა მოიცავს: ადვოკატის მიერ იურიდიული რჩევის მიცემას იმ პირისათვის, რომელმაც მას დახმარებისათვის მიმართა (კლიენტი); კლიენტის წარმომადგენლობას საკონსტიტუციო დავის, სისხლის, სამოქალაქო ან ადმინისტრაციული სამართლის საქმეზე სასამართლოში, არბიტრაჟში, დაკავების, გამოძიების ორგანოებში; მესამე პირის მიმართ სამართლებრივი დოკუმენტების მომზადებას და კლიენტის სახელით ნებისმიერი დოკუმენტაციის წარდგენას; ისეთი იურიდიული დახმარების გაწევას, რომელიც არ უკავშირდება მესამე პირის წინაშე წარმომადგენლობას.“

ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის მე-11 მუხლის 1-ლი ნაწილი: „ეთიკის კოდექსის მოქმედება ვრცელდება ადვოკატებზე. ადვოკატი პასუხისმგებელია იმ პირთა ეთიკურ ქცევაზე ვინც მოქმედებს ადვოკატის დავალებით ან მისი სახელით ახორციელებს ქმედებას, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა ადვოკატმა მიიღო ყველა გონივრული ზომა იმისთვის, რომ ამ პირების ქცევა შესაბამისობაში ყოფილიყო ეთიკის კოდექსის მოთხოვნებთან.“

„ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონისა და ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის რეგულაცია ვრცელდება მხოლოდ ადვოკატებზე, შესაბამისად, იმ შემთხვევაში, თუ პირი არ არის ადვოკატი-მას არ აქვს მინიჭებული საადვოკატო საქმიანობის უფლებამოსილება ს.ს.ი.პ. საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის მიერ, მასზე აღნიშნული ნორმატიული აქტების მოქმედება არ გავრცელდება. იურისტი, რომელიც არის სსიპ საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის წევრი, ექცევა „ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონისა და ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის რეგულირების სფეროში. ადვოკატთა ასოციაციის წევრობა - ადვოკატის, თავისუფალი პროფესიის წარმომადგენლის სტატუსი გამოხატავს კონკრეტული პირის კავშირს ადვოკატთა ასოციაციასთან და ადვოკატთა ერთიან სიაში რიცხული მოქმედი ადვოკატები, რომელთაც არ აქვთ წევრობა შეჩერებული, ექვემდებარებიან ადვოკატთა პროფესიულ ეთიკურ ვალდებულებებს; სწორედ ადვოკატის სტატუსი წარმოშობს ვალდებულებას ადვოკატთა მრავალათასიანი კორპორაციის წინაშე, რომელიც შეესაბამება ეთიკის კოდექსში გაცხადებულ მაღალ მიზანს - თითოეულმა ადვოკატმა შეინარჩუნოს პროფესიული ღირსება, პატივი სცეს თავის საქმიანობას და იზრუნოს პროფესიისადმი მაღალი ნდობის მოპოვებისათვის.

აგრეთვე, ეთიკის კომისია განმარტავს, რომ „ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლი, რომელიც ეხება საადვოკატო საქმიანობას, ვრცელდება იურისტებზე, რომლებიც ირიცხებიან ს.ს.ი.პ. საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის წევრთა ერთიან რეესტრში და წარმოადგენენ სამინისტროებს თუ კერძო კომპანიებს.

ეთიკის კომისია, რეკომენდაციის გაცემისას, ითვალისწინებს არსებულ პრაქტიკულ ტენდეციას, რომლის მიხედვით, კერძო იურიდიულ ფირმებში, იურისტის მიღებისას, გახშირდა მოთხოვნა საადვოკატო საქმიანობის უფლებამოსილების მქონე იურისტებზე, რაც განპირობებულია იმ მიზეზით, რომ კომპანიას აღარ დასჭირდეს გარე იურისტის დახმარებით სარგებლობა და მისსავე თანამშრომელს შეეძლოს სამართალწარმოების სხვადასხვა ეტაპზე კომპანიის ინტერესების წარმოდგენა. იმის გათვალისწინებით, რომ ადვოკატთა ასოციაციის წევრად რიცხული ადვოკატის კომპანიის იურისტად დაქირავების მოთხოვნა არსებობს, კომპანიის მიერ დაქირავებულ ადვოკატთა ასოციაციის წევრ იურისტთან შრომითი ხელშეკრულების გაფორმება არ ცვლის ადვოკატის ეთიკურ ვალდებულებებს;

ასევე, პროფესიული ეთიკის კოდექსის მოქმედება ვრცელდება ისეთ შემთხვევაზეც, როდესაც კომპანია უჩივის თავის იურისტს ეთიკის კომისიაში, რომელიც, მიუხედავად იმისა, რომ მასთან შრომითი ხელშეკრულების საფუძველზეა დასაქმებული, იმავდროულად ადვოკატთა ასოციაციის წევრია. ამრიგად, ადვოკატთა ასოციაციის წევრობა ქმნის საფუძველს იმისა, რომ თვით კომპანიამ უჩივლოს თავის იურისტს, მასზე დაკისრებული ვალდებულებების არაჯეროვანი შესრულების შემთხვევაში.

ეთიკის კომისია, რეკომენდაციის გაცემისას, ითვალისწინებს საკითხთან დაკავშირებით არსებულ მიდგომებს ევროპასა და ამერიკის შეერთებულ შტატებში. აღნიშნულ მიდგომებს შორის არსებობს გარკვეული განსხვავება. კერძოდ, ამერიკის შეერთებულ შტატებში კომპანიის იურისტებს მოეთხოვებათ იყვნენ ადვოკატთა ასოციაციის წევრები და დაიცვან ეთიკის ნორმები იმ ფარგლებში, რაც შეესაბამება კომპანიის იურისტის როლს. რაც შეეხება ევროპულ მიდგომას, კომპანიის იურისტებისათვის არსებობს ეთიკის კოდექსი, რომელიც აწესრიგებს კონკრეტულად მათ ქმედებებს. კოდექსში გაწერილი ვალდებულებები მსგავსია ადვოკატთა ეთიკური ვალდებულებებისა და შეეხება კვალიფიციურობას, კონფიდენციალურობას, ინტერესთა კონფლიქტის დაუშვებლობას და ა.შ.

კომპანიის იურისტზე სამართალწარმოების დროს ვრცელდება ყველა „ეთიკური ნორმა“ მაშინ როცა, კომპანიის იურისტი, იმავდროულად, მოქმედი ადვოკატია, რადგან, ადვოკატთა ასოციაციის წევრობა - ადვოკატის, თავისუფალი პროფესიის წარმომადგენლის სტატუსი გამოხატავს კონკრეტული პირის კავშირს ადვოკატთა ასოციაციასთან და სწორედ ადვოკატის სტატუსი წარმოშობს ვალდებულებას ადვოკატთა კორპორაციის წინაშე, რომელიც შეესაბამება ეთიკის კოდექსში გაცხადებულ მაღალ მიზანს - თითოეულმა ადვოკატმა შეინარჩუნოს პროფესიული ღირსება, პატივი სცეს თავის საქმიანობას და იზრუნოს პროფესიისადმი მაღალი ნდობის მოპოვებისათვის.

რა დოზით ვრცელდება კომპანიის იურისტზე „ეთიკური ნორმები“? „ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონის 1-ლი მუხლის მე-2 პუნქტი: „ადვოკატი არის თავისუფალი პროფესიის პირი, რომელიც ემორჩილება მხოლოდ კანონსა და პროფესიული ეთიკის ნორმებს და გაწევრიანებულია საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციაში.“

„ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლი: „საადვოკატო საქმიანობა მოიცავს: ადვოკატის მიერ იურიდიული რჩევის მიცემას იმ პირისათვის, რომელმაც მას დახმარებისათვის მიმართა (კლიენტი); კლიენტის წარმომადგენლობას საკონსტიტუციო

დავის, სისხლის, სამოქალაქო ან ადმინისტრაციული სამართლის საქმეზე სასამართლოში, არბიტრაჟში, დაკავების, გამოძიების ორგანოებში; მესამე პირის მიმართ სამართლებრივი დოკუმენტების მომზადებას და კლიენტის სახელით ნებისმიერი დოკუმენტაციის წარდგენას; ისეთი იურიდიული დახმარების გაწევას, რომელიც არ უკავშირდება მესამე პირის წინაშე წარმომადგენლობას.“

ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის მე-11 მუხლის 1-ლი ნაწილი: „ეთიკის კოდექსის მოქმედება ვრცელდება ადვოკატებზე. ადვოკატი პასუხისმგებელია იმ პირთა ეთიკურ ქცევაზე ვინც მოქმედებს ადვოკატის დავალებით ან მისი სახელით ახორციელებს ქმედებას, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა ადვოკატმა მიიღო ყველა გონივრული ზომა იმისთვის, რომ ამ პირების ქცევა შესაბამისობაში ყოფილიყო ეთიკის კოდექსის მოთხოვნებთან.“

ეთიკის კომისია განმარტავს, რომ ადვოკატმა შესაძლოა „არაორგანიზებულად“ განახორციელოს საადვოკატო საქმიანობა-მას მხოლოდ სთხოვონ რჩევა დამოუკიდებლად იმისა, შემდეგ გაფორმდება თუ არა მხარეთა შორის იურიდიული მომსახურების ხელშეკრულება ან თანახმა იქნება თუ არა ადვოკატი განახორციელოს ამ პირის წარმომადგენლობა. ამის მიუხედავად, ადვოკატზე პასუხისმგებლობა მაინც გავრცელდება, რადგან იგი ადვოკატის სტატუსის მატარებელი და პროფესიის წარმომადგენელია მას შემდეგ, რაც გაწევრიანდა ს.ს.ი.პ. საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციაში. ადვოკატზე პროფესიული ეთიკური ვალდებულებები ვრცელდება, თუ იკვეთება სამართლებრივი რჩევის მიცემა, პროფესიული დავალება თუ სხვა არაერთჯერადი დახმარება.

ეთიკის კომისია მიიჩნევს, რომ შეკითხვის განმარტებიდან გამომდინარე, სარეკომენდაციო გადაწყვეტილებაში უნდა განიხილოს ის გარემოებებიც, როდესაც ადვოკატი არის სისხლის სამართლის სპეციალიზაციის მქონე, ანუ საადვოკატო საქმიანობის უფლებამოსილება მინიჭებული აქვს სისხლის სამართლის დარგში და ხელშეკრულება აქვს გაფორმებული კომპანიასთან-სისხლის სამართლის სპეციალიზაციის ადვოკატი კომპანიას წარმოადგენს პირველ ინსტანციაში, სააპელაციო ინსტანციის სასამართლოში, როგორც კომპანიის იურისტი. ამ შემთხვევაში, ეთიკის კომისიის მიერ დადგენილი პრაქტიკის მიხედვით, შესაძლოა დადგეს დისციპლინური პასუხისმგებლობის საკითხი, კერძოდ, ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის მე-8 მუხლის მე-5 ნაწილით დადგენილი კვალიფიციური და კეთილსინდისიერი წარმომადგენლობის განხორციელების ვალდებულების დაუცველობის საფუძველით.

პროფესიის მაღალი სტანდარტებიდან და ეთიკის კოდექსის მიზნებიდან გამომდინარე, ადვოკატზე პროფესიული ეთიკის ნორმების მოქმედება ვრცელდება არა მხოლოდ მაშინ, როდესაც იგი წარმოადგენს კლიენტის ინტერესებს, არამედ ადვოკატი მისი სტატუსიდან გამომდინარე ვალდებულია დაიცვას პროფესიული ეთიკა, რაც მოიცავს არა მხოლოდ საადვოკატო საქმიანობას, არამედ ადვოკატის სტატუსის მქონე პიროვნების ქმედებებს, რომელიც იმავდროულად წარმოადგენს პროფესიას, შესაბამისად, ვალდებულია იზრუნოს პროფესიულ იმიჯზე და კორპორაციულ ავტორიტეტზე.

კომპანიის იურისტზე ეთიკური ვალდებულებები ვრცელდება, მაშინაც კი, როდესაც მისი მხრიდან იკვეთება სამართლებრივი რჩევის მიცემა, პროფესიული დავალება თუ სხვა არაერთჯერადი დახმარება, რადგან იგი ადვოკატის სტატუსის მატარებელი და პროფესიის წარმომადგენელია მას შემდეგ, რაც გაწევრიანდა ს.ს.ი.პ. საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციაში, რაც მას აკისრებს მთელ რიგ პასუხისმგებლობას.

© ნიუ ვიჟენ უნივერსიტეტი
იურიდიული ეთიკის მიმართულება
© ნათია კობახიძე

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

**NEW VISION
UNIVERSITY**

EAST • WEST
MANAGEMENT
INSTITUTE

კანონის უზენაესობის მხარდაჭერა
საქართველოში (PROLoG)